

Buerie bätiejidie Upmejasse – Europas kulturreåejviestaare 2014

Gosse dle tseegkesávva – Future Flows Through Us – dellie aaj guelmede mij lea vuertiemisnie kulturreåejviestaaren jaepesne Upmejisnie. Tjuetie gellie deahpadimmieh, nov goh festivaalh, govvesedaajhteme, operae, lidteratuvre, svihtjemeguvvieh, musigke, daajhteme, duedtie, gaajtjeme jih jijnje jeatja.

Europeihke ektievuekien raeresne hov leah báj-koehamme Upmeje lea kulturreåejviestaare 2014. EU:en aajkoe daej kulturreåejviestaari gujmie hov lea kultuvrelle veljiem guvvedidh, jih aaj tjet-skehkevoetem gáaskoehdidh Europas kultuvrelle aerpjen áelesne. Voesteges kulturreåejviestaare hov lij Ateene, Greeklaantesne, 1985. Daej baeliej gädtjh göökte dagkerh staarh fierhten jaepien nümmehtieh, juktie 2014 Riga aaj, Lettlaantesne, lea nümmehtoveme.

Upmejen staare veeljin ihke Sveerjen noerhtedajvide váájnesasse Europese darjodh, jih vaejtie kultuvre eadtjohkevoetem buakta regijovnaale evtiedämman. Upmeje jarngesne sjädta, mohte lihkes dajvide aaj dijpie.

Såekiej staare

Upmeje Viesterebetnesne Sveerjen noerhtene, jih medtie 118 000 almetjh debpene ároemine. Jijnje kruenesdajvh Upmejisnie, guktie lihke aaj maakta raefesne miehtsine vaanterdidh Upmejen lihke hov leah gaedtieh, jaevrieh, miehtsieh jih vaanterdimmiebaalkah, Jih daelvege aaj laategh jih gierestallemedeavah. Upmijen árojh daamtaj sygekeldieh, ihke dan lihke gaajhke, juktie aaj syg-kelegeajnoeh gaajhkene lehkesne.

Garre skilkesovvi goh Upmeje bualaji 1888. Goh eelkin staarem vihth tseegkedh dellie såekieh seehtin geajnoej bealesne, olles dan vijries vihth bualajidh. Nimhtie hov såajhta Upmeje Såekiej staarine gáhtjoji.

Kulturreveljie

Upmejen lea akte Sveerjen stööremes universi-teetide, desnie learohkh, ööhpehtäjjah jih dotkijh abpe veartanistie. Gellieh studenti gaavhtan del-lie gasketjohpemenaaltere vuesehte Upmejen al-metjh raaktan noere. Upmejejeanoen baalte lea

Daajhtemen Sjaljoe gusnie sjiereööhpehtimmieh ved-tieh haemiedimmesne, daajhtemisnie jih arkitek-tuvresne. Desnie lea aaj Guvvievuesiehtimmie, mij lea njuenehks daaletji daajhtemen muhteste.

Upmejen lea kulturreveljie jih dovne teatere, váárh-koeh jih musigkegovvesh – nov goh dihte Norr-landsoperae. Fierhten jaepien hov lea ovnese rijh-kigaskemsh kulturrefestivaalh daesnie, jih gaajhkh kulturresebride joekoen eadtjohke barkeminie. Jijn-jebh musigkedáehkieh daebpede hov leah rijh-kigaskemsh beagkoes sjädteme.

Ektiebarkoe

Upmeje kulturreåejviestaaren provgraamme lea gaektsie jaepieboelhki mietie joekedamme, saemiej vuekine. Saemieh leah aajne iemiealmetjidáehkie EU:esne, jih Upmeje lea staare Saepmesne, Saemiejeatnamisnie.

Ektiebarkoe lea vihkeles Upmejen kulturreåejviestaaren evtiedimmesne. Gaajhkesh mah barre sijh tieh hov áadtjoh mealtan dam provgraammejaepiem dävhtedh. Upmeje2014 faala siebrieh, organisa-sjovnh, kulturreinstitusjovnh jih jijnjebh beetneh-dáarjoem ohtsedh kultuvrelle stealladimmide. Nimhtie aaj váaromem beaja guktie maehtiejibie kulturre-åejviestaaren provsjeektine jáerhkedh 2014 männgan.

Kulturreåejviestaarejaepie lea voesteges biehkien guhkebe evtiedimmesne – dovne kultuvrelle jih sosijaale – jih vaejtie orre gaavnedimmiesijjieh, barkoevermieh, rijhkigaskem ektiebarkoe jih nue-pieh destie báata.

Viermiesäjrosne www.umea2014.se gáavnese el-lies provgraamme kulturreåejviestaaren, daaroen-jih eengelesgieline.